

Käyttösuunnitelma 2024

Sivistys ja vapaa-aikalautakunta

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta

Tuloslaskelma

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Toimintatuotot	1 468 331	1 518 385	1 503 155	1 518 188	1 533 373
Myyntituotot	446 209	453 984	460 418	465 022	469 672
Maksutuotot	736 401	851 532	834 177	842 519	850 946
Tuet ja avustukset	116 114	31 854	31 854	32 174	32 496
Muut toimintatuotot	169 607	181 015	176 706	178 473	180 259
Toimintakulut	-9 755 790	-10 365 715	-9 403 873	-9 467 617	-9 562 286
Henkilöstökulut	-6 198 765	-6 617 636	-6 933 906	-7 003 252	-7 073 279
Palkat ja palkkiot	-5 170 007	-5 465 109	-5 595 997	-5 651 956	-5 708 475
Henkilösivukulut	-1 028 759	-1 152 527	-1 337 909	-1 351 296	-1 364 804
Palvelujen ostot	-2 453 873	-2 562 215	-1 217 600	-1 229 778	-1 242 074
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-742 193	-815 934	-820 573	-828 776	-837 063
Avustukset	-285 236	-303 883	-333 883	-337 223	-340 595
Muut toimintakulut	-75 723	-66 047	-97 911	-68 588	-69 275
Toimintakate	-8 287 459	-8 847 330	-7 900 718	-7 949 429	-8 028 913
Sisäiset tuotot yhteensä	184 526	0	0	0	0
Sisäiset menot yhteensä	-6 162 720	-4 890 414	-4 743 799	-4 791 236	-4 839 148
joista:					
ICT-palvelut	-221 238	-243 240	0	0	0
Rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut	-805 979	-845 000	-1 014 000	-1 024 140	-1 034 381
Puhtauspalvelut	-360 348	-378 563	-430 295	-434 597	-438 942
Rakennusten vuokrat	-4 733 072	-3 423 611	-3 299 504	-3 332 499	-3 365 825
Taloudellinen tulokellisuus					
Asukasmäärä 31.12.	40 722	41 152	41 463	41 761	42 041
euroa per asukas, ulkoiset 31.12.	-204	-215	-191	-190	-191

Erittely palveluryhmittäin

Hallinto ja kehittäminen	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintatuotot	3 188	447	447	451	456
Ulkoiset toimintamenot	-3 290 320	-3 035 485	-1 595 184	-1 580 836	-1 596 644
Toimintakate	-3 287 132	-3 035 038	-1 594 737	-1 580 385	-1 596 188
sisäiset toimintamenot	-421 046	-435 593	-432 794	-437 122	-441 493
Vapaa-aikapalvelut	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Ulkoiset toimintatuotot	1 465 144	1 517 938	1 502 708	1 517 737	1 532 917
Ulkoiset toimintamenot	-6 465 470	-7 330 230	-7 808 689	-7 886 781	-7 965 642
Toimintakate	-5 000 327	-5 812 292	-6 305 981	-6 369 044	-6 432 725
sisäiset toimintatuotot	184 526	0	0	0	0
sisäiset toimintamenot	-5 741 674	-4 454 821	-4 311 005	-4 354 114	-4 397 655

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

Johtuen kuntien taloustietojen raportoinnista valtionkonttorille sekä raportoinnin automatisoitumisesta, koulukuljetuksen määrärahat on siirretty perusopetuksen ja esiopetuksen kokonaisuuksiin. Kustannusvaikutus suomenkieliseen perusopetukseen 1 437 606 €, ruotsinkieliseen perusopetukseen 553 673 € ja varhaiskasvatuspalveluihin yhteensä 6 040 €. Lisätty 30 000 € jaettavaksi nuorisotoimen, suomenkielisen opetustoimen sekä ruotsinkielisen opetustoimen kesken, toimialan katsomiin kohteisiin, huomioiden kuntalaisille tehtävän hyvinvointi- ja turvallisuuskyselyn tulokset.

Toiminnan painopistealueet

Tiedolla johtaminen

Talouden johtaminen

Henkilöstösuunnitelma

Henkilötyövuodet, sis. vuosilomat	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Sivistystoimen hallinto ja kehittämisspalvelut	32,54	30,94	29,94	29,94	29,94
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	1*	0	0
Arvio hyvinvointialueelle siirtävistä		0	0	0	0
Vapaa-aikapalvelut	108,97	108,5*	111,5	111,5	111,5
Arvio uusien perustettavien virkojen ja toimien määrästä		0	3	0	0
Arvio lakkautettavien virkojen ja toimien määrästä		0	0	0	0
Hyvinvointialueelle siirtyneet		0	0	0	0
		*Ohjaamo siirretty Yhteisistä palveluista	* koulukuljetuksen asiakaspalvelusihteerin vakanssi siirretty opetuspalveluihin		
Yhteensä	141,51	139,44	141,44	141,44	141,44

Sivistyksen palvelualueen riskienhallinta

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Riskilaji	Riski	Riskienhallintatoimenpiteet	Riskiarvo
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	3. Johdamme tiedolla	Strateginen ja taloudellinen riski	Kuntalaisten eriarvoistumis- ja syrjäytymiskehitys jatkuvat ja voimistuvat: ikäihmisten yksinäisyys ja liikkumattomuus aiheuttavat erikoissairaanhoidon tarvetta, perheiden, lasten ja nuorten hyvinvointi heikkenee, turvallisuuden tunne lisääntyy. Sivistyksen palvelut eivät kykene vastaamaan kuntalaisten tarpeisiin, koska taloudelliset resurssit, päätöksenteko ja/tai henkilöstön osaaminen ja jaksaminen eivät tue ennaltaehkäiseviä, hyvinvointia lisääviä toimia riittävästi.	Kuntastrategian päivityksessä syrjäytymisen ja eriarvoistumisen ehkäisy huomioidaan yhtenä painopisteenä. Sivistyksen palveluiden rooli hyvinvoinnin ja terveyden sekä kunnan yhteisöllisyyden ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien tuottajana nähdään keskeisenä keinona myönteiselle kuntakehitykselle. Sivistyspalvelujen toimintaedellytykset muuttuvassa toimintaympäristössä varmistetaan. Väestörakenteen muutos huomioidaan palveluiden suunnittelussa ennakoivasti. Henkilöstön osaamista vahvistetaan kuntalaisten erityistarpeiden mukaan: kasvun ja oppimisen tuki, kieli- ja kulttuuritietoisuus, palveluiden saavutettavuus, osallisuus ja viestintä.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 3 6
	3. Johdamme tiedolla	Strateginen ja taloudellinen riski	Kotouttamistehtävässä epäonnistuminen: kieli- ja kulttuuriryhmien perheiden kohtaaminen palveluissa epäonnistuu, eri-ikäiset muuttajat eivät integroidu aktiiviseksi osaksi yhteisöä vaan jäävät syrjään.	Varhaisen vaiheen tuen ja osallisuuden vahvistamisen, suomen tai ruotsin kielen oppimisen resursointi riittävällä tasolla. Palveluiden toimintakulttuurin ja henkilöstön osaamisen kehittäminen pitkäjänteisesti ja suunnitelmallisesti vastaamaan muuttuvaan tilanteeseen.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
1. Houkuttelemme ja kasvamme	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	Valtionrahoituksen merkittävä väheneminen (esimerkiksi valtionosuuksien leikkaukset, indeksikorotusten vähennykset, haettavien erityisavustuksien väheneminen) ilman	Proaktiivinen ja tiivis valtion rahoitusjärjestelmän ja sen muutosten seuraaminen palvelun tasolla. Kustannustietoinen ja taloudellisesti kestävä johtaminen.	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

			<p>kuntien sivistyspalveluja koskevien lakisääteisten velvoitteiden samanaikaista vähenemistä.</p> <p>Valtion lisärahoituksen riittämättömyys kattamaan uusia tai laajentuneita tehtäviä (esim. B1-kielen lisätunnit, sitouttava koulu yhteistyö, oppivelvollisuuden laajennus).</p>	<p>Toiminnan laadun ja vaikutusten arviointi sekä varhaiskasvatuspalvelun merkityksen viestiminen kunnan peruspalveluina ja lapsen subjektiivisena oikeutena sekä sen rooli osana eheätä koulutuspolkua.</p> <p>Varhaiskasvatuksen merkityksen viestiminen myös laajemmin hyvinvointia ja terveyttä edistävänä varhaisena tukena (esim. liikkuva ja kestävä elämäntapa koko perheelle), yhteisöön integroitumisen kanavana sekä oppijoiden kielellisen ja kulttuurisen osaamisen vahvistajana ennen kouluikää. Vaikuttavuuden arviointi.</p> <p>Varautuminen muutostarpeisiin ja -perusteluihin kunnan oman rahoituksen lisäämiseksi.</p>	
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Varautumattomuus palveluista saatavien maksutuottojen jatkuvaan vähenemiseen samalla, kun palvelujen tarve kuitenkin kuntalaisten keskuudessa kasvaa.</p> <p>Palvelujen käytön väheneminen osallistumismaksujen vuoksi ja/tai varhaiskasvatuksen edelleen jatkuva muutos kohti maksuttomuutta, joka vaikuttaa sivistyksen toimintakatteeseen.</p>	<p>Proaktiivinen ja tiivis valtion rahoitusjärjestelmän ja sen muutosten seuraaminen palvelualueen tasolla. Kustannustietoinen ja taloudellisesti kestävä johtaminen.</p> <p>Toiminnan laadun ja vaikutusten arviointi sekä sivistyksen merkityksen viestiminen kunnan peruspalveluina: kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja sivistyksellisten oikeuksien toteuttamisena sekä kunnan veto- ja elinvoiman näkökulmasta.</p> <p>Varautuminen muutostarpeisiin ja -perusteluihin kunnan oman rahoituksen lisäämiseksi.</p>	<p>Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2</p> <p style="text-align: center;">4</p>
	2. Tasapainotamme taloutta	Strateginen ja taloudellinen riski	<p>Varhaiskasvatuksen yksityisen palvelutuotannon toimintaedellytysten heikkeneminen esim. kasvaneiden kustannusten tai henkilöstöpulan vuoksi. Mahdolliset yksityisten päiväkotien lakkautukset</p>	<p>Tiivis yksityisen palvelutuotannon valvonta ja ohjaus. Varhaiskasvatuksen palvelusetelin ajantasaisuuden seuranta ja mahdolliset lisätarkistukset.</p>	<p>Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2</p> <p style="text-align: center;">4</p>

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

			kunnassa, jotka aiheuttavat välittömän velvoitteen järjestää vastaavat varhaiskasvatuspalvelut kunnallisissa varhaiskasvatuksessa.	Yksityisen palvelutuotannon tavoitellun osuuden kriittinen tarkastelu ja varautuminen kunnallisen varhaiskasvatuksen lisätarpeisiin.	
2. Investoimme tulevaisuuteen : Investoimme oppimisen ja hyvinvoinnin kautta tulevaisuuteen .	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	<p>Väestörakenteen ja palvelutarpeiden muutokseen ei varauduta riittävällä tavalla palveluverkkosuunnitelmasa.</p> <p>Käytettävissä olevat tilat eivät riitä välttämättömille palveluille ja/tai palvelu joudutaan järjestämään muualla kuin se olisi kuntalaisten näkökulmasta toivottua tai tarkoituksenmukaista.</p> <p>Joudutaan turvautumaan nopeisiin ratkaisuihin pitkäjänteisen suunnittelun sijaan; pikaratkaisujen toteuttaminen kuormittaa henkilöstöä ja kunnan taloutta suunnitelmallisten, vaikutusten ennakoarvioinnin osoittamien tarkoituksenmukaisia ratkaisuja huomattavasti enemmän.</p>	Palveluverkkoselvityksen tulosten ja erilaisten mahdollisten vaihtoehtojen avoin ja rohkea punnitseminen, vaikutusten ennakoarviointia apuna käyttäen. Laaja sitoutuminen kestäviin ratkaisuihin.	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 2 6
	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	<p>Hyvinvointialueyhteistyön yhdyspinnat eivät toimi ja kustannusten kohdentaminen ei toteudu vastuiden mukaisesti, kunta joutuu vastaamaan tehtävistä, jotka eivät sille kuulu.</p> <p>Hyvinvointialueen palveluiden riittävyys ja jakaminen eivät toimi kuntalaisten tarpeiden ja säädösten mukaisesti. Palveluita ei toteuteta ruotsin kielellä.</p>	<p>Mahdollisimman tiivis vuorovaikutus LUVNin johdon kanssa, erityisesti lapset, nuoret ja perheet-, ikäihmiset- sekä vammaispalvelutoiminnoissa.</p> <p>Koulutuksen järjestäjän moniammatillisen opiskeluhuollon ohjausryhmän toiminnan turvaaminen.</p>	Todennäköisyys: 2 Merkittävyys: 2 4
	3. Johdamme tiedolla	Toiminnallinen riski	<p>Pula koulutetusta henkilöstöstä. Määräaikaisen henkilöstön vaihtuvuus. Palvelujen haavoittuvuus sijaistamistilanteissa, kun koulutettua ja pysyvää</p>	Varautuminen siihen, että kuntalaisten palvelutarpeet moninaistuvat ja lisääntyvät. Korkealaatuisten sivistyspalvelujen nostaminen kuntastrategian painopisteeksi: osaavalla,	Todennäköisyys: 3 Merkittävyys: 3 9

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

			<p>henkilöstöä ei ole riittävästi.</p> <p>Koulutuksen puutteen ja vakituisen henkilöstön vähyyden vuoksi henkilöstön osaaminen ja/tai vastuullisuus ei riitä muuttuvissa, haastavissa asiakastilanteissa toimimiseen. Esihenkilöjen osaaminen ei riitä vaikeissa tilanteissa, kuormitus siirtyy muulle organisaatiolle. Vaara joutua sulkemaan jokin palvelu tai toimipaikka henkilöstöpulan vuoksi, ruotsinkieliset palvelut erityisen haavoittuvina.</p> <p>Väestörakenteen muutos ja sekä sen synnyttämä tarve kehittää palveluverkkoa ja tarkastella yksittäisten toimipaikkojen henkilöstöresursointia: mahdolliset henkilöstön siirrot voivat aiheuttaa epävarmuutta tai tyytymättömyyttä.</p>	<p>koulutetulla ja hyvinvoivalla sivistyspalvelujen henkilöstöllä on olennainen rooli kunnan elinvoiman rakentamisessa.</p> <p>Henkilöstöresurssin vahvistaminen yli minimimitoituksen esimerkiksi kiertävien tai paikallisten lisäresurssien avulla. Henkilöstömäärärahojen varmistaminen tasolle, jolla tämä on mahdollista.</p> <p>Osaamisen kehittämisen ohjelman laatiminen koko palvelualueelle, erityisesti olemassa olevan osaamisen jakaminen ja konsultatiivinen työ yksiköissä jaetuksi, pysyväksi toimintamalliksi. Tiimityön vahvistaminen kaikissa palveluissa. Esihenkilöiden strukturoidut koulutukset kunnan HR:n tarjoamana.</p> <p>Työnantajakuvan vahvistaminen viestinnällisesti sekä rakentamalla mahdollisia urapolkuja ja vakiinnuttamalla kouluttautumismahdollisuuksia. Taloudellinen resursointi.</p>	
--	--	--	--	--	--

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta
Investoinnit

Proj. nro.	Investointikohde	Tyyppi	KS 2024	TS 2025	TS 2026
9016	Tilavarausohjelma	Tietokoneohjelmisto	20 000	10 000	10 000
9818	Yhteiskampus	Irtain omaisuus	0	0	3 325 000
9861	Gesterbyn koulukeskus / GWP	Irtain omaisuus	0	2 898 000	1 242 000

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Sisäinen valvonta

Sisäisen valvonnan kehittämisalue	Riski, syy, seuraus, suuruus	Tavoitetaso	Sovittu toimenpide / menettely vuodelle 2024
<p>Taloudellisesti kestävät sivistyspalvelut: talouden suunnittelun ja seurannan prosessien sekä osaamisten kehittäminen</p>	<p>Valtionrahoituksen (valtionosuudet, erityisavustukset jne.) merkittävä väheneminen ja valtion lisärahoituksen riittämättömyys kattamaan uusia tai laajentuneita tehtäviä (esim. B1-kielen lisätunnit, sitouttava koulu yhteistyö, oppivelvollisuuden laajennus). Sivistyksen asiakasmaksujen (maksutuotot) väheneminen.</p> <p>Palvelualueen, palveluryhmän ja/tai palveluyksikön tasoinen talouden ennakointi, suunnittelu, seuranta ja raportointi eivät pysy muutosten tasalla. Mahdolliset erityisavustukset kirjautuvat tai palkkaerät kohdentuvat virheellisesti. Virheiden korjaaminen on työlästä. Ajantasaiseen talouden seurantaan ei voi luottaa ilmenneiden virheiden vuoksi. Mahdollisiin poikkeamiin ei kyetä reagoimaan ajoissa.</p>	<p>Talouden prosessit ovat toimivat ja työnjako palvelualueella tarkoituksenmukainen ja selkeä. Henkilöstön osaaminen on hyvällä tasolla. Uusien työntekijöiden perehdytys sujuu. Talouden seurantaan voi luottaa, ja mahdollisiin poikkeamiin kyetään reagoimaan hyvissä ajoin osavuosikatsausten yhteydessä. Palvelualueen johto on tietoinen valtionrahoituksen muutoksista ja viestii niistä palvelualueen ja kuntaorganisaation sisällä sekä päätöksentekijöille. Palvelualueita ja sen yksiköitä johdetaan kestävän talouden periaatteiden mukaisesti.</p>	<p>Sivistysjohtaja ja talouden erityisasiantuntija osallistuvat valtakunnallisiin sivistyksen taloutta ja rahoitusta koskeviin verkostoihin ja tapahtumiin. Palveluryhmien johtajat seuraavat oman palvelunsa taloutta koskevaa valtakunnallista kehittämistä vakiintuneiden kanavien kautta.</p> <p>Sivistyksen johtoryhmän toiminnan vuosikello päivitetään kunnan uudistuvan talouden vuosikellon mukaiseksi. Erityisavustushakujen ennakointi ja seuranta jatkuu johtoryhmän tasolla.</p> <p>Asiantuntijoille ja esihenkilöille järjestetään toistuvia työpajoja talouden suunnittelusta ja seurannasta (UDP-järjestelmä, hankeseuranta ja -raportointi jne.). Ns. hankekorttimalli otetaan käyttöön ja vastaavat asiantuntijat perehdytetään sen käyttöön.</p>

Hallinto ja kehittäminen

Hallinto- ja kehittämisspalvelut tuottavat sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen palvelualueen hallinnollisen tuen ja ohjauksen.

Kokonaisuuteen kuuluu koulujen ja oppimiskeskusten vahtimestaripalvelut, talous, hankinnat sekä palvelualuekohtainen koordinointi uudisrakentamisen, korjausrakentamisen, ensikertaisen kalustamisen sekä sisäilmaongelmien kohdalla. Kehittämisspalvelut tuottavat viralliset tilastot, ennusteet sekä koordinoi toimialan hankkeita, tieto- ja viestintätekniikkaa, tiedonhallintaa, tietoturvaa ja viestintää.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
2. Investoimme tulevaisuuteen	3. Johdamme tiedolla	Nykyiset kirjanpidon kirjaukset eivät tue palvelualueen näkökulmasta kustannustenjakoa oikeille toiminnolle. Talouden seuranta yksikkötasolla vaihtelee. Palvelualueen verkkosivujen käytettävyys ja saavutettavuus ei kaikilta osin palvelue kuntalaisia.	- Kirjanpidon kirjausten yhdenmukaistaminen. Tot. 100% - Talouden jatkuva, ajantasainen seurannan tehostaminen yksikkötasolla. Tot. 100% - Sivistyksen verkkosivujen käytettävyyden ja saavutettavuuden tehostaminen. Tot. 100%	hallintopäällikkö erityissuunnittelija suunnittelu- ja tiedotuskoordinaattori
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin: Vähennämme kuntalaisten välistä eriarvoisuutta ottamalla huomioon eri väestöryhmien tarpeet palveluiden ja toiminnan suunnittelussa. Vahvistamme sosiaalista kestävyyttä toimivan kotoutumisen kautta.	2. Tasapainotamme taloutta	Koulukohtaisen resurssin jaon laskentamalli ei huomio oppilasmäärän tai oppijoiden erityistarpeiden vuosittaisia muutoksia riittävällä joustavuudella.	Talouden johtamisen kehittäminen edelleen - opetuksen koulukohtaisen resurssijakomallin uudistamisen tuki ja seuranta/arviointi. Tot. 100% versio 2 valmis 6/2024	hallintopäällikkö erityissuunnittelija kehityspäällikkö

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Sivistyksen palvelualueen hallinto ja kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö
Investointiprojekti Tilavarausohjelman kehittäminen	Tiina Koivisto	hallintopäällikkö	Antti Sankala	kehityspäällikkö

Vapaa-aikapalvelut

Tunnusluvut

Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Musiikkiopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	66	67	72	73	73
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	318	300	300	300	300
Kansalaisopisto					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	57	50	59	59	60
Opiskelijoiden/kurssilaisten määrä	6730	8200	8200	8200	8200
Kuvataidekoulu					
Nettokustannukset euroa / opetustunti	84	64	87	88	88
Oppilas/opiskelijamäärä perusopetus	452	360	360	360	360
Kulttuuripalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	11,3	10,5	9,3	9,4	9,6
Kirjastopalvelut					
Tunnusluku	TP 2022	TA 2023	KS 2024	TS 2025	TS 2026
Nettokustannukset euroa / asukas	91,5	65,9	67,0	67,7	68,3
Lainojen määrä	560 140	600 000	600 000	600 000	600 000
Kävijämäärä	546 922	600 000	600 000	600 000	600 000
Liikuntapalvelut					
Nettokustannukset euroa / asukas	76	75,8	83,0	83,2	83,5
Uimahallin kävijämäärä	185 163	190 000	200 000	200 000	200 000
Kunnan tukemien yhdistysten liikuntapalveluiden nuorten ohjattujen ryhmien määrä/vuosi	274	300	300	300	300
Liikuntapalvelujen tuottamien liikuntapalveluiden osallistujamäärä/vuosi	9591	17 000	17 000	18 000	18 000
Nuorisopalvelut					
0–28-vuotiaiden määrä	12 807	13 327	13 221	13 153	13 153
Nettokustannukset euroa / 0–28-vuotiaat	123	140	163	165	167

Vapaa-aikapalvelut mahdollistaa

Elinikäistä itsensä kehittämistä, harrastamista, oppimista

- mielekästä tekemistä jokaiselle kuntalaiselle: lähipalveluna, digipalveluna, omatoimisesti

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen vapaa-aikapalveluissa - Vauvasta vaariin vaivattomasti

Vapaa-aikapalvelujen palvelut ovat hyvin merkitykselliset kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työssä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien perustehtävä ja hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä säädetään kuntalaissa sekä lukuisissa vapaa-aikapalvelujakin koskeissa erillislaeissa. Vapaa-aikapalvelujen palvelut kokonaisuudessaan edistävät kuntalaisten terveyttä, tuottavat kuntalaisille elämänlaatua ja ovat hyvinvoinnin lähde. Palvelut lisäävät yhteisöllisyyttä ja yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä ehkäisevät syrjäytymistä. Vapaa-aikapalvelujen palvelut ovat merkittävä tekijä kaiken ikäisten kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäjänä. Palveluja tuotetaan kuntalaisille yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.

Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen ja arjen tukeminen

Vapaa-aikapalvelujen keskeinen palveluiden tuottamisen kehittämiskohde on varhaisnuorten hyvinvoinnin edistämässä. Tuen tarve nuorten arkeen on lisääntynyt. Alakouluikäiset lapset ja varhaisnuoret ovat osittain vailla turvallisen aikuisen läsnäoloa - ohjattua iltapäivätoimintaa ja aktiviteetteja. On tärkeää kehittää kynnyksetöntä tuke nuorten arkeen. Tällä hetkellä palveluiden tuottamisella ei ole täysin pystytty vastaamaan arjen tukemisen tarpeisiin, vaikka esimerkiksi kynnyksetöntä ja maksutonta MyHobby-harrastustoimintaa sekä nuorisotalojen junnuklubi-toimintaa on kehitetty vuosittain. Ilmiö on näkynyt tällä hetkellä erityisesti Masalan alueella sekä keskustassa kirjastotalo Fyrrissä. Kunnanhallituksen päättäessä vuoden 2024 talousarvion kehyksestä osoitettiin varhaisnuorten toimintaan 100 000 euroa. Palveluita kehitetään alueellisesti tarkoituksenmukaisesti siten, että varhaisnuorten iltapäiviin lisätään ohjattua toimintaa ja turvallisen aikuisen läsnäoloa.

Myös hallitusohjelmassa todetaan, että nuorten hyvinvointi on aiempaa polarisoituneempaa. Nuorten syrjäytyminen ja pahoinvoinnin kasvu ovat yhteiskuntamme suurimpia haasteita. On selvää, että mitä varhaisemmassa vaiheessa tunnistetaan syrjäytymisriskit, sitä tehokkaammin niihin voidaan puuttua. On sekä yksilön että yhteiskunnan etu, että syrjäytymistä ennaltaehkäistään mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Hallitusohjelmassa myös tunnistetaan nuorten hyvinvoinnin edistämisen merkitys laaja-alaisessa yhteistyössä yhteiskunnan eri toimijoiden kesken mm. hyvinvointialueiden, kuntien, koulujen, kolmannen sektorin ja seurakuntien kesken. Tällaista yhteistyötä myös Kirkkonummella on tehty nuorisotyön ja lasten ja nuorten maksuttoman harrastustoiminnan osalta, ja sitä tullaan edelleen tiivistämään.

Tärkeänä osana lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämistä on maksuton MyHobby-harrastustoiminta. Hallitusohjelmassa todetaan, että hallitus turvaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus vähintään yhteen mieluisaan harrastukseen. Lasten ja nuorten harrastamisen kokonaisuutta kehitetään yhteistyössä harrastustoimijoiden kanssa. Vapaa-aikapalvelut on vuosia kehittänyt maksutonta harrastustoimintaa paikallisten yhdistysten kanssa ja toimintaa on pystytty lisäämään Harrastamisen Suomen Mallin -valtionavun turvin. Maksuton harrastustoiminta on vuoden 2023 alusta ollut osa nuorisolakia ja kuntien velvoitteena on mahdollistaa perusopetukseen osallistuvalla nuorella mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän jälkeen tai ennen sen alkamista ja edistää näin nuorten hyvinvointia.

Senioreille kohdistettavien palvelujen kehittäminen - Ikiliikkujan aktiivinen elämäntapa ja tukea senioreille

”Vapaa-aikapalvelujen ikiliikkuja –toiminta” - kulttuuri- ja liikuntapalveluiden tuottaminen senioreille

Senioreiden päiväajan opetukselle ja ohjatulle toiminnalle on koko ajan kasvava kysyntä. Kysyntä päiväajan kursseista on jo nyt suurempi kuin mihin pystytään vastaamaan, ja väestön ikääntyessä nousee tarve senioreiden tukemiseen ja mielekkääseen tekemiseen entisestään. Senioreiden arjen liikunnallistaminen ja aktivoiminen edellyttää ohjaus/opetusresurssia, toiminnan koordinoitua sekä tiloja toiminnan toteuttamiselle. Ohjatun toiminnan ja opetuksen myötä pystytään vahvistamaan senioriväestön yhteenkuuluvuutta sekä liikunnallisen elämäntavan että terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Myös senioreiden digivalmennukselle on jatkuva kysyntä. Hallitusohjelmassa tunnistetaan myös riittävän liikunnan merkitys osana terveellistä elämäntapaa. Liikunta vahvistaa hyvinvointia ja parantaa toimintakykyä sekä auttaa oppimaan uutta. Tasa-arvoisesta mahdollisuudesta liikunnan harrastamiseen huolehditaan. Hallituskauden tavoitteena on, että kaikenikäiset suomalaiset liikkuvat enemmän. Riittävä liikunta kehittää motorisia taitoja ja parantaa hyvinvointia, se auttaa oppimaan ja pitää yllä hyvää mielen terveyttä. Lisäämällä liikettä turvataan tulevaisuuden hyvinvointiyhteiskunta. Hallitus tulee myös laatimaan kaikki hallinnonalat kattavan kansallisen liikunnallisen elämäntavan ja toimintakykyohjelman.

Lukutaidon opetus - perusvalmiudet oppimiseen

Lasten ja nuorten lukutaidon opetus luo välttämättömän perusvalmiuden oppimiselle. Tarve lukemisen edistämiseksi oppimisen tukemisena opetuksen ja varhaiskasvatuksen yhteydessä on jatkuvaa ja suurempaa kuin mihin kirjastopalvelujen resursseilla tällä hetkellä pystytään vastaamaan. Toimintaa kehitetään jatkuvasti tehokkaammaksi palvelujen tuottamiseksi, mutta kysyntä kouluilta on suurempaa kuin minkä verran palveluita pystytään tuottamaan. Myös senioriväestön digiopastuksen kysyntä kirjastopalveluissa on jatkuvaa eikä tähän ole vakituista resurssia osoitettavissa.

Myös hallitusohjelmassa todetaan, että Lasten ja nuorten lukutaitoa vahvistetaan. Lukutaitostrategian toimeenpanoa jatketaan ja laajennetaan Lukuliikettä, jonka tavoitteena on kaikenikäisten lukutaidon edistäminen. Hallitusohjelmassa todetaan heikentyneiden Pisa-tulosten myötä erityisesti perustaitojen, kuten luku- ja kirjoitustaidon, kuten myös laskutaidon heikkeneminen edellyttää toimenpiteitä.

Kulttuurikasvatusohjelman vahvistaminen ja kulttuurituotannon monipuolistaminen

Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma "Kirkkonummen kulttuurikompassi" on käynnistynyt vuoden 2023 aikana. Kulttuurikompassin toiminnallisuutta vahvistetaan ja toimintaa kehitetään vuoden 2024 aikana. Organisaation järjestelyjen myötä on mahdollistettu kulttuurituottajan työn aloitus kunnassa vuonna 2023.

Hallitusohjelmassa tunnustetaan myös taiteen ja kulttuurin merkitys. Monipuolinen ja arvostettu taide- ja kulttuurielämä on sivistysvaltion tunnusmerkki. Kulttuurilla on suuri merkitys kansalaisten resilienssille, kokonaisturvallisuudelle sekä kansalliselle yhteenkuuluvuuden tunteelle. Hallituksella on myös tavoitteena esimerkiksi kulttuurin ja taiteen, sekä liikunnan laajempi hyödyntäminen ennaltaehkäisevässä sosiaali- ja terveydenhuollossa. Hallitus tulee laatimaan myös kulttuuripoliittisen selonteon. Selonteon yhteydessä hallitus toteuttaa poikkihallinnollisen luovien alojen kasvustrategian.

Talousarviomäärärahoihin vaikuttavat toiminnalliset muutokset

- Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen. Tuen tarve nuorten arkeen on lisääntynyt. Alakouluikäiset lapset ja varhaisnuoret ovat osittain vailla turvallisen aikuisen läsnäoloa - ohjattua iltapäivätoimintaa ja aktiviteetteja. On tärkeää kehittää kynnyksetöntä tuke nuorten arkeen.
- Senioreiden päiväajan liikunnanohjausta ja opetusta vahvistetaan vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja-toiminnalla. Palveluja lisätään, tilojen ja ohjaushenkilöstön saatavuuteen liittyvät haasteet huomioiden.
- Lasten ja nuorten lukemisen edistämisen suureen tarpeeseen ja kysyntään pyritään vastaamaan toiminnallisilla järjestelyillä
- Maksuttoman senioriliikuntakortin ikärajan alentaminen koskemaan 68-vuotiaita kirkkonummelaisia senioreiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.
- Uimahallin kuntokartoitusta tehdään kesän ja alkusyksyn 2023 aikana. Uimahalli alkaa lähentyä peruskorjausikää ja kunnossapidon vaatimukset lisääntyvät. Näihin ja myös sähkön hinnan vaihteluihin joudutaan varautumaan entistä suuremmilla ylläpitokustannuksilla.
- Liikuntapaikkaverkoston laajuus edellyttää kunnossapidon määrärahojen lisäystä yleisen kustannustason nousun ja uusien liikuntapaikkojen valmistumisen myötä. Määrärahat eivät riitä kattamaan erikseen nk. pieninvestointeja. Kunta suunnittelee yhdessä kolmannen sektorin ja yritysten kanssa tekolumiradan rakentamiseksi, tähän varataan enintään 10 000 € määräraha liikuntatoimeen.

Vapaa-aikapalvelujen toiminnan yhteinen painopistealue

- Varhaisnuorten hyvinvoinnin edistäminen ja arjen tukeminen
- Vapaa-aikapalvelujen Ikiliikkuja –toiminta - Terveellisiä elämäntapoja ja aktiivista arkea senioreille
- Kulttuurituottaminen - lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma
- Kohtaaminen – tilat, paikat ja palvelut kohdata ja tulla itse kohdatuksi

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt

Tilivelvolliset vastuuhenkilöt vastaavat käyttösuunnitelmassa vastuulleen kuuluvan toimintakatteen ja toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisesta.

Palveluryhmä	Tilivastuullinen	Nimike	Sijainen	Sijaisen nimike
Vapaa-aikapalvelut	Katja Linnakylä	vapaa-aikajohtaja	Satu Ylönen	vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Vapaa-aikapalvelujen palveluyksiköt

Opistot

Kirkkonummen kansalaisopiston tehtävänä on antaa toiminta-alueellaan opetusta noudattaen lakia vapaasta sivistystyöstä. Vapaan sivistystyön tarkoituksena on järjestää elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta yhteiskunnan eheyttä, tasa-arvoa ja aktiivista kansalaisuutta tukevaa koulutusta. Kunta saa kansalaisopiston toimintaan vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa opetustuntiperusteista valtionosuutta keskimäärin 11 700 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä. Kansalaisopisto tuottaa maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn luku- ja kirjoitustaidon opetuksen, jonka rahoittaa kunnalle kokonaisuudessaan valtio (laki vapaasta sivistystyöstä 9 §).

Kirkkonummen kuvataidekoulun tehtävänä on järjestää toiminta-alueellaan taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista kuvataiteen opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tehtävänä on luoda perustaa lasten ja nuorten henkiselle hyvinvoinnille, emotionaaliselle, esteettiselle ja eettiselle kasvulle sekä antaa edellytyksiä hakeutua taiteenalojen koulutukseen tai elinikäiseen taiteiden harrastamiseen. Kuvataidekoulu kuuluu hallinnollisesti kansalaisopiston yhteyteen.

Kirkkonummen musiikkiopiston tehtävänä on antaa taiteen perusopetuksen musiikin laajan oppimäärän mukaista opetusta taiteen perusopetuksesta annetun lain mukaisesti. Opetuksen tavoitteena on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia, luoda edellytykset monipuoliseen musiikilliseen ilmaisuun ja antaa mahdollisuudet musiikin elinikäiselle harrastamiselle sekä valmiudet hakeutua ammattiopintoihin. Kunta saa musiikkiopiston toimintaan vuosittain keskimäärin 0,5 miljoonaa euroa opetustuntiperusteista valtionosuutta 11 314 opetustuntiin Opetus- ja kulttuuriministeriöltä.

Toiminnan painopistealueet

- Asiakas- ja opiskelijälähtöinen palvelujen kehittäminen ja oppimismahdollisuuksien edistäminen
- Monipuoliset opetuspalvelut yhteistyössä - vapaa-aikapalvelujen toimijoiden kesken (mm. harrastustoiminta, vesiliikunta, tapahtumat ja hankkeet), opetustoiminnan laajentaminen, erityisesti lukio-, kirjasto-, yhdistys- ja palvelutaloyhteistyöllä sekä kansainvälinen yhteistyö.

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Kansalaisopistolla on tavoitteena kehittää päiväopetusta liikunnassa, kielissä, kädentaidoissa ja taideaineissa yhdessä liikuntapalveluiden sekä kirjasto- ja kulttuuripalveluiden kanssa yli 65 -vuotiaiden kuntalaisten määrän kasvaessa. Tällä hetkellä kansalaisopisto toimii pääsääntöisesti koulujen tiloissa, joissa ei voida antaa päivisin kansalaisopiston opetusta, joten joudutaan hankkimaan korvaavia markkinahintaisia opetustiloja. Kirjaston ja kunnantalon käyttöä päiväopetustilana kehitetään.

Hallitusohjelmassa tunnustetaan vapaan sivistystyön merkitys osaamisen lisäämisessä ja harrastamisessa. Hallitusohjelman mukaisesti tarkoitus on kuitenkin kasvattaa omavastuuosuutta aikuisten harrastusmuotoisessa toiminnassa vapaassa sivistystyössä. Vuodelle 2024 on hallitusohjelmassa osoitettu kansalaisopistojen valtionosuuden vähentämistä valtakunnallisella tasolla. Tämän vaikutusten kohdennuttua, tulee se tarvittaessa huomioida kansalaisopiston taloudessa.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Hallitusohjelmassa todetaan myös, että taiteen perusopetusta koskeva lainsäädäntö uudistetaan. Tavoitteena on opetuksen saavutettavuuden parantaminen eri taiteenalat huomioiden.

Kansalaisopisto kehittää edelleen osaamisperusteista kurssisuunnittelua yhteistyössä Hiiden opiston sekä paikallisten toisen asteen koulujen kanssa. Osaamisperusteisesti laaditut kurssit voivat tulla osaksi valtakunnallista Opetushallituksen ylläpitämää Koski-järjestelmää ja opiskelijat voivat hyväksi lukea näitä kurseja eri alojen tutkintoihin.

Opistojen asiakas- ja opiskelijälähtöisyyttä kehitetään säännöllisesti toteutettavilla sähköisillä kyselyillä, kuntalaisten kohtaamisilla ilmoittautumispäivinä ja tapahtumilla keskustan, Veikkolan ja Masalan kirjastoilla. Kuntalaisten osallisuus vahvistuu ja he ovat laajemmin mukana opetus- ja kurssitarjonnan laadinnassa.

Kuvataidekoulun oppimisympäristöjä kehitetään vastaamaan opetussuunnitelman tarpeita, mahdollistaen mm. digitaalisen kuvankäsittelyn ja animaatiot. Opetussuunnitelma sisältää myös perinteiset kuvataiteen työtavat, joiden välineistöä kehitetään.

Musiikkiopistolla on tavoitteena tarjota mahdollisuus monipuoliseen musiikin harrastamiseen entistä useammalle lapselle ja nuorelle Kirkkonummella. Keväällä 2023 aloitettua kokeilua, jossa oppilasvalinta toteutetaan ilmoittautumisjärjestyksessä soitinvalmennusosastolle, jatketaan. Sisäänpääsyprosentti oli 78% keväällä 2023. Sisäänpääsyprosenttia kasvatetaan soitinvalmennustoiminnan, koulu yhteistyön ja varhaisiän musiikin opetuksen avulla.

Musiikkiopisto tarvitsee korvaavia opetus- ja konserttitiloja, koska osa Villa Hagan luokista ja Kirkkonummen seurakuntatalo eivät ole käytettävissä vuonna 2024. Yleisölle avoimet maksuttomat konsertit (60 konserttia/vuosi) ovat tärkeä osa opetussuunnitelman toteutumista.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sitovat tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Opetuksen laatu on opistojen tärkein toimintaa ohjaava arvo. Opiskelijoiden ja oppilaiden kokemusta koetusta opetuksen laadusta ei kerätä säännöllisesti, jonka vuoksi on tärkeää kehittää järjestelmää, jossa opetuksen koettua laatua mitataan ja verrataan opetussuunnitelmiin ja kurssitarjontaan säännöllisesti.	Kehitämme opetuksen koettua laatua mittaavaa järjestelmää säännöllisemmäksi ja kurssikohtaiseksi. Opetuksen koettu laatu tasolla 4 sähköisellä kyselyllä mitattuna vuonna 2024. Arviointiasteikkona käytetään 1 - 5.	Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen rehtori

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen, tiedon saatavuutta ja käyttöä, lukemiskulttuuria ja monipuolista lukutaitoa, mahdollisuuksia elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Lisäksi tehtävänä on tukea ihmisten mahdollisuuksia luovaan ilmaisuun ja toimintaan sekä kulttuurin ja taiteen tekemiseen ja kokemiseen, vahvistaa väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä kulttuurin ja taiteen keinoin sekä luoda edellytyksiä paikallisen ja alueellisen elinvoiman kehittymiselle ja sitä tukevalle luovalle toiminnalle kulttuurin ja taiteen keinoin.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut edistää terveyttä ja hyvinvointia, kuntalaisten osallisuutta ja kunnan elinvoimaisuutta sekä ehkäisee syrjäytymistä. Kulttuuripalvelut vahvistaa paikallista kulttuuritoimintaa ja kulttuurikasvatusta sekä paikallishistorian tuntemusta ja vastaa Ragvaldsin museoalueen toiminnasta. Kansalaistoiminta on paikallisen kulttuuritoiminnan ydin, jota tuetaan avustusjärjestelmällä ja yhteistyöllä. Vapaa-aikapalveluiden lisäksi myös kolmas sektori ja muut yhteistyökumppanit järjestävät kirjastojen tiloissa erilaista toimintaa sekä avoimia tilaisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Lasten ja nuorten lukemisen ja lukutaidon edistäminen
- Ikäihmisten palvelujen ja digineuvonnan kehittäminen
- Kulttuurikasvatusohjelman vahvistaminen yhdessä eri tahojen kanssa sekä kulttuurituotannon monipuolistaminen
- Kohtaamiset mahdollistava tilojen, palvelujen ja toiminnan kehittäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Lasten ja nuorten lukemisen ja lukutaidon edistäminen on yksi kirjaston keskeisimpiä tehtäviä. Huoli lasten ja nuorten lukutaidon heikentymisestä ja lukemisen vähenemisestä on kasvanut. Tutkimusten mukaan hyvä lukutaito edistää elämässä menestymistä sekä ehkäisee syrjäytymistä. Pystyäkseen vastaamaan lukemisen edistämisen kasvaneeseen tarpeeseen, kirjastolta vaaditaan entistäkin enemmän panostusta. Myös kouluilta on tullut useilta eri tahoilta huolestuneita kannanottoja liian vähäisen lukutaidon edistämistyön resurssoinnin johdosta.

Kirjastopalvelut panostaa myös, yhdessä vapaa-aikapalveluiden muiden yksiköiden kanssa, erityisesti senioreiden palveluiden kehittämiseen sekä digivalmennukseen. Kirjastopalvelut on saanut valtionavustusta (Etelä-Suomen aluehallintovirasto) Mennäänkö yhdessä? – yhteisöllistä digineuvontaa hyvinvoinnin tueksi -hankkeeseen, jonka tavoitteena on edesauttaa kuntalaisten hyvinvointia digitaalisia taitoja vahvistamalla.

Kulttuurikasvatusohjelman avulla tuetaan lasten ja nuorten oikeutta taiteen ja kulttuurin kokemiseen sekä edistetään kulttuurikasvatuksen saavutettavuutta, tasa-arvoisuutta sekä monipuolisuutta. Kunnan oman Kulttuurikompassi-kulttuurikasvatusohjelman kautta lapset ja nuoret pääsevät tutustumaan paikalliseen kulttuuriin, alueen eri toimijoihin sekä eri taiteenlajeihin. Kulttuuripalvelut on saanut avustuksen (Svenska kulturfonden) digitaalisten oppimisympäristöjen sekä paikallishistoriallisen museon opastusten kehittämiseen.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut vahvistaa monipuolista kulttuurituotantoa ja toimintaa sekä kuntalaisten kohtaamispaikkojen kehittämistä, tarjontaa ja elävöittämistä.

Kirjastopalveluiden saavutettavuudesta tulee myös huolehtia hallitusohjelman mukaisesti, sekä yleisesti kirjastopalvelujen saavutettavuudesta huolehtien, että hyödyntäen omatoimilainasta ja kirjastoauton palveluja. Myös laajat ja monipuoliset e-aineistot lisäävät kirjastopalveluiden saavutettavuutta. Vuonna 2024 on tarkoitus liittyä valtakunnalliseen e-kirjastoon.

Yhdistystoiminnan kokonaisuuden kehittämiseksi selvitetään yhdistyksille jaettavien avustusten avustusprosessin digitalisaation mahdollisuudet ja kustannukset.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Sitovat tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kirjastot toimivat kohtaamispaikkoina ja järjestävät ja mahdollistavat erilaisen toiminnan ja avoimet tilaisuudet.	Avoimien tilaisuuksien määrä 400 tapahtumaa / vuosi	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Lasten ja nuorten kulttuurikasvatusohjelma, Kirkkonummen Kulttuurikompassi, on tärkeä osa kulttuuripalveluiden toimintaa.	Uusien kokonaisuuksien pilotointi ja vahvistaminen osaksi kulttuurikasvatusohjelmaa.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö
	2. Tasapainotamme taloutta	Yhdistyksille jaettavien avustusten avustusprosessissa ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin.	Selvitetään avustusprosessin digitalisoitumisen mahdollisuus ja kustannukset.	Kirjasto- ja kulttuuripäällikkö

Nuoriso- ja liikuntapalvelut

Nuoriso- ja liikuntapalvelut vastaa terveyttä ja hyvinvointia edistävän liikunnan palveluista, toteuttaa nuorisotyötä eri muodoissaan, vastaa ehkäisevän mielenterveyden ja päihdetyön koordinoimisesta, rakennuttaa ja ylläpitää liikuntapaikkoja sekä edistää nuorisolain mukaisesti lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia yhdessä muiden sivistys- ja vapaa-aikapalvelujen yksiköiden ja paikallisten toimijoiden kanssa. Nuoriso- ja liikuntapalvelut tukee myös yhdistystoiminnan toteuttamista ja edistää nuorten vaikuttamismahdollisuuksia.

Toiminnan painopistealueet

- Kynnyksettömien palvelujen kehittäminen varhaisnuorille
- Senioreiden aktiivisen elämäntavan edistäminen

Toimintaympäristön ulkoisten ja sisäisten muutosten vaikutukset toimintaan

Koronapandemian johdosta nuorten hyvinvointi on edelleen yleisesti arvioiden aiempaa polarisoidumpaa. Erityistä huomiota tulee kiinnittää nuoriin, jotka ovat eri syistä haavoittuvimmissa asemassa. Nuorten palvelujen kehittämisen keskiössä on yhdessä tekeminen ja yhteistyö sekä palvelujen kehittäminen rajoja rikkoen.

Tuen tarve nuorten arkeen on lisääntynyt. Alakouluikäiset lapset ja varhaisnuoret ovat osittain vailla turvallisen aikuisen läsnäoloa - ohjattua iltapäivätoimintaa ja aktiviteetteja. On tärkeää kehittää kynnyksetöntä tukea nuorten arkeen. Talousarvion kehyksessä osoitetulla määrärahalta kehitetään palveluja alueellisesti tarkoituksenmukaisesti siten, että varhaisnuorten iltapäiviin lisätään ohjattua toimintaa ja turvallisen aikuisen läsnäoloa.

Ehkäisevä mielenterveys- ja päihdetyö kunnassa on lakisääteistä toimintaa, jonka tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden käyttöä, ehkäistä rahapeleistä aiheutuvia haittoja sekä edistää kuntalaisten mielen hyvinvointia. Ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön toteuttamiseksi tulee tehdä laajaa yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen, kuntalaisten sekä muiden toimijoiden kanssa. Tunnistetaan, kehitetään ja toteutetaan suunnitellusti nykyistä paremmin ehkäiseviä mielenterveyden ja päihdetyön toimintamalleja sekä menetelmiä kaikkien ikäryhmien osalta.

Sivistys- ja vapaa-aikalautakunta -
Käyttösuunnitelma 2024

Liikunnalla ja fyysisellä aktiivisuudella on keskeinen merkitys ihmisten kokonaisvaltaiselle hyvinvoinnille. Koronapandemian aikana ja sen jälkeen liikkumisen ja aktiivisen arjen merkitys osana terveellistä elämäntapaa ja hyvinvointia on korostunut. Aktiivisen arjen ja liikunnallisen elämäntavan edellytysten luominen edellyttää entistä vahvempaa yhteistyötä kunnan eri palvelualueiden, hyvinvointialueen, paikallisten yhdistysten ja kuntalaisten kanssa. Tavoitteena on lisätä yhdenvertaisesti saavutettavia vapaa-ajan mahdollisuuksia sekä hyvinvointia ja toimintakykyä edistävää toimintaa etenkin terveytensä kannalta vähän liikkuville, iäkkäille, toimintarajoitteita kokeville ja heikossa yhteiskunnallisessa asemassa oleville kuntalaisille. On tarkoituksenmukaista alentaa maksuttoman senioriliikuntakortin ikäraja koskettamaan 68-vuotiaita kirkkonummelaisia sekä tunnustetaan aktiivisen arjen palvelut ja tilat sekä viestitään niistä saavutettavasti.

Senioreiden päiväajan ohjatuille toiminnalle ja opetukselle on koko ajan kasvava kysyntä. Kysyntä päiväajan kurseista on jo nyt suurempi kuin mihin pystytään vastaamaan, ja väestön ikääntyessä nousee tarve senioreiden tukemiseen ja mielekkääseen tekemiseen entisestään. Senioreiden arjen liikunnallistamista ja aktivoimista kehitetään vapaa-aikapalvelujen ikiliikkuja – toiminnalla, jolla tuotetaan sekä liikunnaohjausta että muuta opetusta ja kulttuuritoimintaa.

Hallitusohjelman mukaisesti hallitus aikoo siirtää nykyiseen 10 % alennettuun arvonlisäverokantaan kuuluvat hyödykkeet 14 %:iin siten, että siihen sisältyvät liikunnaohjaustoiminta. Kun tämän muutoksen ajankohta tarkentuu, tulee se huomioida liikuntapalvelujen ohjatun toiminnan taloudessa. Hallituksen tavoitteena on kuitenkin kääntää liikkuminen kasvuun jokaisessa ikäryhmässä, ja tämän toteuttamiseksi hallitusohjelman mukaisesti laaditaan liikunnallisen elämäntavan ja toimintakyvyn poikkihallinnollinen Suomi liikkeelle -ohjelma.

Liikunta-alan ammattilaisten rekrytointihaasteet ovat vaikuttaneet ja vaikuttavat edelleen tarjottavien hyvinvointipalvelujen tarjontaan. Erityisesti kelpoisuusvaatimukset täyttävän henkilökunnan rekrytointi on vaikeutunut koronapandemian jälkeen merkittävästi.

Yhdistystoiminnan kokonaisuuden kehittämiseksi selvitetään yhdistyksille jaettavien avustusten avustusprosessin digitalisaation mahdollisuudet ja kustannukset.

Nykyisen virkistys- ja liikuntapaikkaverkoston ylläpidon kustannukset ovat jatkuvasti nousseet yleisesti kohonneen kustannustason vuoksi. Kehitetään ja toteutetaan liikuntaolosuhteita huolehtimalla nykyisen liikuntapaikkaverkoston perusrakennuksista, turvallisuudesta sekä saavutettavuudesta ylläpitoon varatun määrärahan riittävyydellä sekä virkistys- ja liikuntakohteiden investointien pitkäjänteisellä suunnittelulla ja toteuttamisella.

Sitovat toiminnalliset tavoitteet

Toiminnalliset tavoitteet

Strateginen painopiste	Strateginen tekijä	Nykytilanne	Tavoite	Vastuu
3. Panostamme asukkaisiin ja hyvinvointiin	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Kynnyksettömän tuen ja palvelujen tarve alakouluikäisten ja varhaisnuorten vapaa-ajalla on lisääntynyt.	Lisätään ja kehitetään ohjattua toimintaa ja turvallisen aikuisen läsnäoloa alakouluikäisille varhaisnuorille.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö
	4. Osallistuminen ja viestintä toimivat	Senioreiden päiväajan ohjatuille toiminnalle on koko ajan kasvava kysyntä.	Tunnistetaan aktiivisen arjen palvelut ja tilat ja lisätään senioreiden päiväajan toimintaa.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö
	2. Tasapainotamme taloutta	Yhdistyksille jaettavien avustusten avustusprosessissa ei ole mahdollisuutta sähköiseen asiointiin.	Selvitetään avustusprosessin digitalisoinnin mahdollisuus ja kustannukset.	Nuoriso- ja liikuntapäällikkö